

Thedenius Botaniska exkursioner i Stockholmstrakten VI

BEARBETAD AV MORA ARONSSON

Den sjätte av Thedenius exkursioner går över Kungsholmen och Bromma till Mäläröarna (Thedenius, 1859). För bakgrunden till denna historiska exkursionsguide hänvisas till Daphne nr 1 1993.

Vid Riddarholmenskanalen står några honträd av knäckepil *Salix fragilis* och i vattnet nedanför Commerce-Collegii gård: Höstlånke *Callitriche hermaphrodita*. Vid Riddarholmshamnen, nedanför Gymnasium, finns flera honträd av svartpoppel *Populus nigra*.

På Björnholmen förekommer jordklöver *Trifolium campestre* och grön kavelhirs *Setaria viridis*; på Fläsklösan: Hällveronika *Veronica longifolia* x *spicata*, bergkårel *Erysimum hieracifolium* och glansnäva *Geranium lucidum*; på Fågelön: Strandviol *Viola persicifolia* och skogsstjärnblomma *Stellaria longifolia*; på Kran (Krank)-holmen: Stenfrö *Lithospermum officinale*, toppfrossört *Scutellaria hastifolia*, strandviol *Viola persicifolia* och luddtätel *Holcus lanatus*; på Skräddarholmen: Lundskafting *Brachypodium sylvaticum*; på Kärsön: Ängsskära *Serratula tinctoria*, strandviol *Viola persicifolia* och nästrot *Neottia nidus-avis*; på Mälärstränderna flerstädes: *Fossombronina* sp. Vid Nockeby bro har *Verbascum nigrum* x *thapsus* blivit funnen.

Vid Drottningholm växer i närheten av slottet tusensköna *Bellis perennis*, pestskräp *Petasites hybridus*, småsporre *Chaenorhinum minus*, trädgårdsstormhatt *Aconitum x stoerkianum*, gullusern *Medicago falcata*, vildtulpan *Tulipa sylvestris* och krollilja *Lilium martagon*; i parken: Sköldmöja *Ranunculus peltatus*, blek jordrök *Fumaria vaillantii*, sandtrav *Arabis arenosa*, toppjungfrulin *Polygala comosa* och rosettjungfrulin *P. amarella*, sprödarv *Myosoton aquaticum*, ängsnäva *Geranium pratense*, pimpinell *Sanguisorba minor*, backvicker *Vicia cassubica*, bok *Fagus sylvatica*, avenbok *Carpinus betulus*, tvåblad *Listera ovata*, dyblad *Hydrocharis morsus-ranae*, skogslök *Allium scorodoprasum* och sandlök *Allium vineale*; nära Kina: Snärjmåra *Galium aparine*, kalkgräsmossa *Brachythecium glareosum*, gruskammossa *Abietinella abietina* med frukt; vid Kanton: Åkerkulla *Anthemis arvensis* och kamomillkulla *A. cotula*, stallört *Ononis arvensis*, skogsknipprot *Epipactis helleborine* och hårstarr *Carex capillaris*; vid Alvik: Snårvinda *Calystegia sepium*; vid Malmvik: Kransborre *Marrubium vulgare* och myskmalva *Malva moschata*.

Vid Ekebyhof på Ekerön finns gråmalva *Lavatera thuringiaca*; vid Ekerö kyrka: Backsippa *Pulsatilla vulgaris*; på Lillön vid Kaggeholm: Raklosta *Bromus erectus* och strävlosta *B. benekenii* samt gullhavre *Trisetum flavescens*; vid Rastaborg: Krissla *Inula salicina*, dvärgbläddra *Utricularia minor*, gulsippa *Anemone ranunculoides*, smörbollar *Trollius europaeus*, krolånke *Callitriche hamulata*, knärot *Goodyera repens* och klubbstarr *Carex buxbaumii*; vid Skytteholm: Stor kardborre *Arctium lappa*, vildmorot *Daucus carota* och hålot *Aristolochia clematitis*; vid Menhamra: Blålusern *Medicago sativa*.

På Björkön växer en finflikig form av röllika *Achillea millefolium*, sandmaskrosor *Taraxacum* sektion *Erythrosperma*, vårklynne *Valerianella locusta*, lindmåra *Galium spurium* ssp. *spurium*, strandtrift *Armeria maritima*, lindådra *Camelina alyssum*, klätt *Agrostemma githago*, grendunört *Epilobium roseum*, fläcklusern *Medicago arabica* och linrepe *Lolium remotum*; på Karö: Lunddraba *Draba muralis*; på Adelsön flerstädes: Finflikig form av röllika *Achillea millefolium* och skogsstjärnblomma *Stellaria longifolia*.

På Munsön förekommer: Vid Östansund pestskräp *Petasites hybridus*, kransborre *Marrubium vulgare* och strandtrift *Armeria maritima*; vid Söder-by: Nattglim *Silene noctiflora*, smultronklöver *Trifolium fragiferum*, sommarvicker *Vicia angustifolia*, ängsnycklar *Dactylorhiza incarnata* och sandlök *Allium vineale*; vid skolhuset: Knippnejlika *Dianthus armeria*; vid Munsö prästgård: Piggfrö *Lappula squarrosa*; på Bona Storäng: Ängsskära *Serratula tinctoria* och havssälting *Triglochin maritimum*; på Dävensön: Vasstarr *Carex acuta*; på Ådö: Mellanplister *Lamium confertum* och mistel *Viscum album*; på Eligarn: Mellanplister *Lamium confertum*, luddros *Rosa sherardii* och mistel *Viscum album*; på öar i Görvål: Hampfflockel *Eupatorium cannabinum*, svarta vinbär *Ribes nigrum* och skogsvinbär *Ribes spicatum* samt ängsrör *Calamagrostis canescens* x *stricta*; på Väntholmen: Färgmåra *Asperula tinctoria*, snårvinda *Calystegia sepium*, klätt *Agrostemma githago*, rödsträse *Chara tomentosa*, *Potamogeton natans* x *lucens*, ängsrör *Calamagrostis canescens* x *stricta* samt källgräsmossa *Brachythecium rivulare* och kamtuffmossa *Palustriella commutata*.

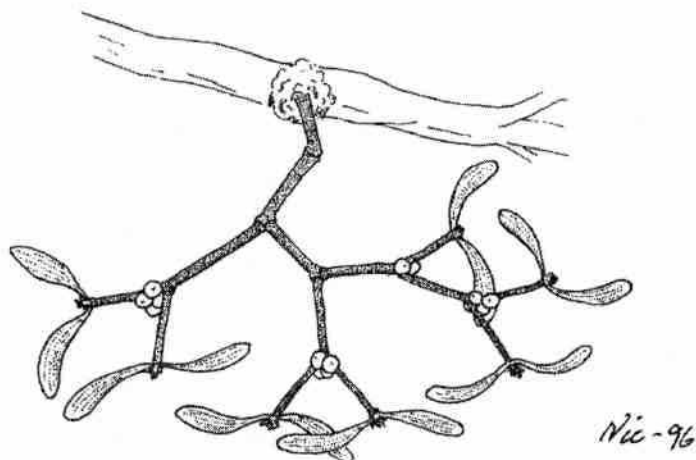

Nic 96

Linrepe (*Lolium remotum*) funnen på Björköen i Mälaren.
Teckning: Bengt Nicolson.

I Färentuna socken, som utgör norra delen av Färingsön, växer flerstädes krissla *Inula salicina*, stor kardborre *Arctium lappa*, vit björnlöka *Heracleum sphondylium* ssp. *sphondylium*, spikvallmo *Papaver argemone*, lindådra *Camelina alyssum*, sandlök *Allium vineale* och kallgräs *Catabrosa aquatica*; vid Kungsberga: Stallört *Ononis arvensis*; vid Nora: Dvärgmåra *Galium trifidum*, kransslinga *Myriophyl-*

lum verticillatum, rödsträffe *Chara tomentosa* och honungsblomster *Herminium monorchis*; vid Mofjärd: Glasbjörk *Betula pubescens*, blekfryle *Luzula pallescens*, sumpstarr *Carex magellanica* och slidstarr *C. vaginata* samt myskgräs *Hierochloë odorata*; i Hillersjö: Ängsfibbla *Hieracium caespitosum*, grusviva *Androsace septentrionalis*, spetsnate *Potamogeton acutifolius* och trubbnate *P. obtusifolius* samt praktkrokmossa *Scorpidium revolvens* och stor krokmossa *Pseudocalliergon lycopodioides*; vid Igelviken i Sånge: Smultronklöver *Trifolium fragiferum*; vid Säby: Toppfrossört *Scutellaria hastifolia*, nattskatta *Solanum nigrum* och luddunört *Epilobium parviflorum*; vid Sundby: Nysört *Achillea ptarmica*, åkermynta *Mentha arvensis*, mossviol *Viola epipsila*, ryltåg *Juncus articulatus*, skogsknipprot *Epipactis helleborine*, korallrot *Corallorhiza trifida*, backskafting *Brachypodium pinnatum* och ormtunga *Ophioglossum vulgatum*; vid Svartsjö: Svinrot *Scorzonera humilis*, dvärgmåra *Galium trifidum*, hässleklocka *Campanula latifolia*, piggfrö *Lappula squarrosa*, toppfrossört *Scutellaria hastifolia*, kattmynta *Nepeta cataria*, korskovall *Melampyrum cristatum* och pukvete *M. arvense*, hållveronika *Veronica longifolia* x *spicata*, dybläddra *Utricularia intermedia*, ängsgentiana *Gentianella amarella*, rödkörvel *Torilis japonica*, vildmorot *Daucus carota*, backruta *Thalictrum simplex*, gulsippa *Anemone ranunculoides*, tandrot *Dentaria bulbifera*, klätt *Agrostemma githago*, sprödarv *Myosoton aquaticum*, luden johannesört *Hypericum hirsutum*, gråmalva *Lavatera thuringiaca*, kransslinga *Myriophyllum verticillatum*, kanelros *Rosa majalis*, pimpinell *Sanguisorba minor*, vit sötväppling *Melilotus alba*, stallört *Ononis arvensis*, ängsfräken *Equisetum pratense*, borststräffe *Chara aspera*, glanslinke *Nitella flexilis*, kärknipprot *Epipactis palustris*, ramslök *Allium ursinum* och skogslök *Allium scorodoprasum*, krusnate *Potamogeton crispus*, gräsull *Eriophorum latifolium*, jättestarr *Carex riparia*, *C. acuta* x *elata*, vasstarr *C. acuta*, tagelstarr *C. appropinquata* och lundstarr *C. montana*, hårdsvingel *Festuca stricta* och långsvingel *F. gigantea*, strävlost *Bromus benekenii*, backskafting *Brachypodium pinnatum*, klängmossa *Homomallium incurvatum*, trädskrypmossa *Amblystegium subtile*, piskbaronmossa *Anomodon attenuatus* och liten baronmossa *A. longifolius*; på backar mellan Sånge och Skå: Pimpinell *Sanguisorba minor*; vid Kumla i Skå: Toppfrossört *Scutellaria hastifolia*; på en holme nära Kumla: *Salix pentandra* x *fragilis*; vid Edby: Ängsfibbla *Hieracium caespitosum*, ängskovall *Melampyrum pratense*, rosettjungfrulin *Polygala amarella*, skogslök *Allium scorodoprasum* och grått saltgräs *Puccinellia distans*; på Tunaholmarna: Parklind *Tilia* x *vulgaris*; vid Mörby: Strandmaskrosor *Taraxacum* sektion *Palustria*; på Mörbyholme: Kvast-

Mistel (*Viscum album*) angiven från Ådö och Ellgarn av Thedenius. Teckning: Bengt Nicolson.

fibbla *Hieracium cymosum*; på Landholmen: *Carex elata* x *nigra*; vid Söderberga: Hårstarr *Carex capillaris*.

Vid Lunda på Lovön växer klöversnärja *Cuscuta epithimum* ssp. *trifolii*; vid Klockaregården: Ålandsrot *Inula helenium*; i närheten av Lovö kyrka: Åker-ranunkel *Ranunculus arvensis*, blek jordrök *Fumaria vaillantii*, åkerrättika *Raphanus rapbanistrum*, luddunört *Epilobium parviflorum*, sandlök *Allium*

vineale och tagelstarr *Carex appropinquata*; vid Rörby: Penningblad *Lysimachia nummularia*; i Rättaredammen: Flotagräs *Sparganium gramineum*.

Litteratur:

Thedenius, K. R., 1859: *Botaniska exkursioner i Stockholmstrakten*. Stockholm.